

ЗМЕСТ

БАЦЬКАЎШЧЫНЕ

Хай жа вам так не здаецца...	6
Зашумеў лес разгуканы	7
Перад бурай	9
Там	10
3 песень а бітвах	12
Устань	14
Ворагам Беларушчыны	15
А хто там ідзе?	17
Можна...	18
«Я відзеў душы сільныя...»	19
Зіма	20
Наша мінуўшчына	22
Чаго хмурыцца?..	23
Яшчэ прыйдзе вясна	25
Хто ты гэткі?	26
Беларушчына	27
Вялікдзень	29
Зваяваным	30
Апекунам	31
Жніво	33
Гэй, капайце, далакопы...	34
Мой край	36

Роднае слова	37
«Нашай ніве»	39
Хрыстос васкрос!..	40
Спека	41
Злажыўшы рукі...	42
Годзе...	43
Прарок	45
Цару неба й зямлі	48
Маладая Беларусь	50
Тутэйшы	52
Казка аб песні	54
Груган і салавей	56
Валачобнікі	57
Вясна 1915-ая	59
Маё цярпенне	61
На суд	62
Сярод магіл	63
Чаму?	64
Бацькаўшчына	65
Для Бацькаўшчыны	66
Наша гаспадарка	67
Пчолы	68
Свайму народу	69
На сход!	72
Спадчына	73

Як цені	74
Паязджане	76
Беларускія сыны	78
Паўстань... ..	79
На нашым... ..	81
Новы год	82
25.III.1918–25.III.1920	
Гадаўшчына-памінкі	83
На вайсковыя матывы (Песні на ваяцкі лад)	85
Дзе ты, хмелю, зімаваў?.. ..	85
Габруся ў жаўнерку ўзялі... ..	86
Гэй, паехаў сын Даніла... ..	87
Будзь здаровы, бацька, маці... ..	89
А ў бары, бары... ..	91
Ой, вяду бяду... ..	92
Едзе Янка ў поле... ..	94
Гэй, у лесе, пры даліне... ..	95
У вырай!	97
На Біблейныя матывы	98
Бай	99
«Вяртаюцца з выраю жоравы, гусі...»	101
«На шырокім, на далёкім...»	102
Перад будучыняй	103
«...О так! Я — пралетар!...»	105
Акоў паломаных жандар... ..	106

Каб...	109
На паграніччы	111

ЗАКЛЯТАЯ КВЕТКА

Сон	114
Заклятая кветка	116
Палац	118
Чорны Бог	119
Ноч за ночкай...	120
Адцвітанне	121
З мінуўшых дзён	122
Песня званара	124
Песня сонцу	126
Воўк	127
Явар і каліна	128
Паляўнічы і пара галубкоў	129
Грабар	136
Дудар	139
Знямога	141
Кат	142
Ваўкалак	144
Хохлік	146
У Купальскую ноч	147
Чараўнік	155
Грай жа, музыка...	165

Рунь	167
Забытая карчма	169
Голад	171

СВАІМ І ЧУЖЫМ

Паэзія	174
Куды ні ўцякаю... ..	176
Мая малітва	177
Да Н.	178
Паэтам	179
Разлад	180
Я не паэта	181
З маіх песень	182
Каму вас, песні?.. ..	183
Бабулька — прадаўчыца зёлак	185
Дзяўчынка і вянок	187
Як я полем іду... ..	188
Снег	189
«Шуман»	191
Мой дом	193
Над Іматрай	194
Мая думка	196
Я ад вас далёка... ..	197
Брату ў чужыне	199
Па дарозе	201

Шчаслівасць	202
Замкавая гара	203
Кругаварот	205
За годам год	206
Жняя	207
Мінуты шчасця	208
Блізкім і далёкім	209
Зоркі	211
Слугам алтарным	212
Прыстаў я жыць... ..	213
Мая малітва	216
Пад крыжам	217
Шлях мой... ..	219
Чалавеку	220
«З зорак усходніх, заходніх, з бліскучай...»	222
Абнімі... ..	223
Будзь смелым!.. ..	224
З вячэрніх дум	225
Асеннім вечарам	226
Па шляху	227
Ўспомні!.. ..	229
Смейся!.. ..	230
Сыйду... ..	232
Ўвесь да дна... ..	234

На вуліцы	236
Плача восень	238
Мая вера	239
«Калі часам табе сэрца ные, баліць...»	240
Мая навука	241
Груган	243
«Можам часта мы плакаць...»	245
За ўсё... ..	246
I прыйдзе	247
У лесе	249
Вецер	252
Ёсць жа яшчэ... ..	253
Шоў я пушчаю... ..	254

ПАЭМЫ

Уступ да паэмы	256
Курган	258
На Дзяды	266
На Куццю	273

ПЕРАД БУРАЙ

Што бачу? — ўсё ціха, ўсё спіць пад няславай...
Ці ж праўда? — няўжо гэта вораг асіліў?
Няўжо ўсе байцы за народную справу
Тыранамі зможаны, леглі ў магіле?

Няўжо ўвесь народ упаў гэтак нікчэмна
І даўся без голасу дэспату ў рукі?
Няўжо дух свабоды, дух сілы мяцежнай
Замёр і не ўскрэсіш ніякай прынукай?

Ці ж мала няшчасцяў, ці ж мала слёз мора?
Ці ж мала кайданаў, мучэнняў не ў меру?
О, не! Штосьці сэрца іначай гавора, —
Я гэтакай цішы не веру, не веру!

Так толькі бывае прад летняю бурай —
І птушка замрэ, й пагляд сонца нясмелы,
На небе ж збіраюцца хмура за хмурай,
І гром заграхоча, і дрогне свет цэлы!

1907

ВОЎК

Топчучы верас і мох
Цёмных імшараў і лоз,
Выбрыў на сонны разлог,
На апляснелы пакос.

Зубам ляскоча аб зуб,
Вочы палаюць агнём;
Стаў, як калода, як слуп,
Стаў і азваўся выццём.

Выў сярод дрэмлючых ніў,
Як бы на суд каго зваў,
Хто сатварыў, спарадзіў,
Хто узрасціў, гадаваў.

Ноч — ён на вырай, на жыр;
Дзень — у бярлогу, як смоўж...
Пустка удоўжкі і ўшыр,
Пустка ушыркі і ўдоўж...

Выў ён, а рэха ўсё ўдаль
З рогатам дзікім плыло,
Толькі не віўся ў ім жаль...
Рэха пракляцце нясло.

1910

ЗНЯМОГА

Плача сонца маладое
Над планетай над старою,
Іскры сыплюцца цурком,
Што не тымі пуцінамі
Ходзяць леты за лятамі
Ў вечным зладзе з курганом.

Безнадзейна, бестрывожна,
Ціха, зважна, асцярожна
Хаос гнёзды ўе свае, —
Вара зелле-калатуху,
Пое, зводзе князя-духа,
Перадыху не дае.

Світы, захады крыляцца,
На адной таўкуцца кладцы,
Цемра вабе згубным дном;
Плача сонца маладое
Над планетай над старою,
Іскры сыплюцца цурком.

1909